

Memo ontheffing vaarverbod Bovenmark

Van :

Via :

Aan :

Onderwerp: Ecologische beoordeling ontheffing vaarverbod en aanleggen in Bovenmark Breda

Datum : 8 juni 2023

Aanleiding

In de laatste 5 jaar is er een forse toename van georganiseerde recreatie op de singels in Breda. Diverse bedrijven faciliteren kanovaarten en boottochten als groepsactiviteit. De toegenomen drukte op en langs het water heeft meermalen geleid tot klachten van aanwonenden. Tegelijk geldt er sinds 2017 een permanent vaarverbod voor gemotoriseerd verkeer op het deel van de Bovenmark ten zuiden van de Duivelsbruglaan te Breda. Diverse partijen hebben bij Waterschap Brabantse Delta jaarlijks een verzoek tot ontheffing ingediend. De druk om georganiseerd gebruik te mogen maken van de Bovenmark tussen Duivelsbrug en stuw Bieberg neemt toe. Zo heeft de aanvraag vorig jaar over het mogen varen tot de stuw Bieberg in het kader van rondvaarten geleid tot zienswijzen en bezwaren. Ook dit jaar ligt er een aanvraag van de firma 'Bootje Varen' voor het aanleggen bij de bestaande steiger/vlonder nabij de kerk. Men wil hier kunnen uitstappen om mensen een sanitaire stop te kunnen aanbieden bij horecagelegenheden op de Ginnekenmarkt.

Foto 1 Bovenmark Breda, zuidelijk van de Duivelsbruglaan
Het verbodsbord staat nu op ca. 30 m. stroomopwaarts van de Duivelsbrug.

Doel

Doel van dit memo is om te komen met een duidelijk standpunt gebaseerd op ecologisch gefundeerde onderbouwing. Dit standpunt dient ter bescherming van natuurfuncties, waarbij is meegewogen dat het Markdal ten zuiden van Breda wordt heringericht ten behoeve van beek- en natuurherstel. Ook de nota recreatief medegebruik wordt op korte termijn aangepast op een duurzaam beleid.

Natuurfuncties

Op dit traject van de Bovenmark zijn nagenoeg alle natuurfuncties (deels) van toepassing, zoals NNB, NNP, KRW, beekherstelopgave, ecologische verbindingzone (EVZ) en vismigratie. De Bovenmark vormt een ecologische verbindingzone en is als zodanig onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant (NNB). Hierdoor worden verschillende natuurgebieden met elkaar verbonden, zoals het Ulvenhoutse Bos, de Strijbeekse Heide, het Mastbos en de Galderse Heide. De EVZ-

functie loopt door richting de singels en is qua verbindende schakel van belang. Het functioneren van de verbindingszone in het deel van de Bovenmark ten zuiden van de Duivelsbruglaan dient extra beschermd te worden vanwege het belang als stapsteen. SBB geeft ook aan dat het hier een 1-zijdige EVZ betreft en dus extra kwetsbaar is.

Huidige situatie

Juist het stuk tussen de Duivelsbruglaan en de Reepbrug (Kon. Emmalaan) ligt volledig in de damwanden en heeft grotendeels aan beide zijden hoge keerwanden en tuinafschermingen tot de insteek. Dat maakt dit traject een behoorlijke barrière, waardoor juist de begin- en eindpunten als stapstenen van belang zijn (en de rust aldaar). De oevers (al dan niet ingericht) vervullen hierbij een onmisbare rol.

Een natuurtoets die reeds eerder voor een ontheffingsaanvraag is uitgevoerd (periode 2020 – heden) heeft uitgewezen dat er in totaal minstens 28 soorten uit de vogelrichtlijn in het gebied tot aan Bieberg voorkomen (fig. 1). Deze aanwezige natuurwaarden, waaronder diverse water-, moeras- en rietvogels mogen niet worden verstoord of verjaagd. Die regel, gebaseerd op de vogel- en habitatrichtlijn, blijft gehandhaafd.

Verstoring en beïnvloeding

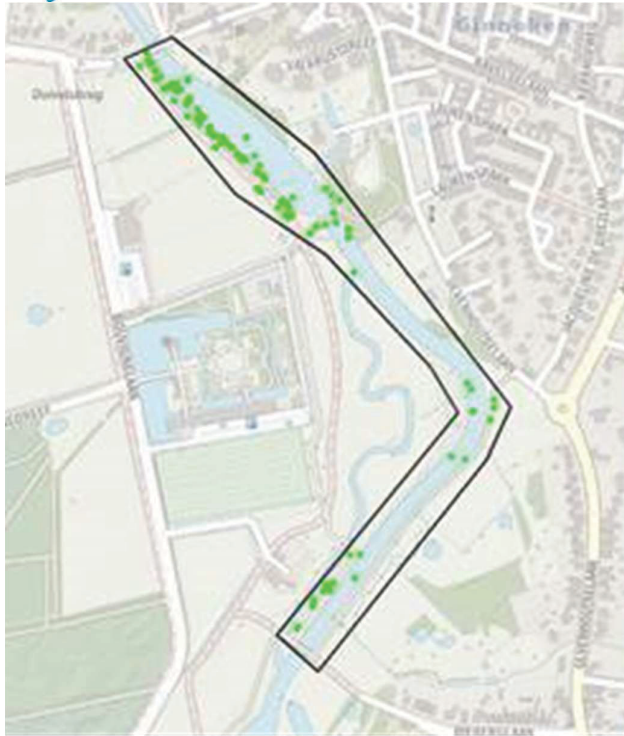
Vanuit zowel de Vogel- en Habitatrichtlijn als algemene zorgplicht geldt dat een ieder voldoende zorg draagt om schade aan in het wild levende planten, dieren en hun directe leefomgeving te voorkomen dan wel te beperken. Bij meerdere vaarbewegingen op een dag is er op grond van studies aantoonbaar natuurschade door verstoring te verwachten. Omdat de aanvraag tot ontheffing ook het aanleggen van een vaartuig aan de oever betreft wordt ook de oever bij het betreden verstoord. Er is een wezenlijk verschil in gebruik van de ruimte tussen de individuele wandelaar en fietsers enerzijds en vaartuigen met groepen opvarenden anderzijds. Recreanten die gebruik maken van zowel het natte deel van een EVZ als de aangrenzende oever veroorzaken meer verstoring dan gebruikers van het droge deel in bestaande zones die zijn ingericht als wandel- en fietspad.

Context en naleving

Het verleden leert dat het vaarverbod voor gemotoriseerde verkeer regelmatig wordt overtreden. De naleving van het verbod verdient daarom extra aandacht.

Advies:

Een vaarverbod van de Bovenmark kan bijdragen aan het behoud van de natuurwaarde en de functie verbindingszone door verstoring, vervuiling of beschadiging van het water en de oevers te voorkomen. Geen ontheffing te verlenen voor het georganiseerd recreatief gebruik, middels gemotoriseerde vaartuigen in het deel van de Bovenmark tussen de Duivelsbrug en stuw Bieberg. Ook geen ontheffing te verlenen ten behoeve van een sanitaire stop. Hier is geen sprake van een zwaarwegend maatschappelijk belang zoals dat van de beschermde status voor natuur. De (potentiële en effectieve) verstoring door recreanten van de aanwezige en gewenste natuurwaarden is ontoelaatbaar gezien de huidige natuurdoelstellingen en de geldende KRW opgave. Het enkel gebruik door aanwonenden valt hier buiten. Vanwege de geringe beïnvloeding mag de verstoring daarvan als verwaarloosbaar worden beschouwd.

Figuur 1. Traject met waarnemingen moerasvogels